

Wat is de rol van ouders op de basisschool?

Nogmaals wil ik ingaan op de H. J. Schoolezing van minister Edith Schippers van 5 september 2016. Ze waarschuwt daarin dat elementaire rechten op het spel staan: in de eerste plaats die van homo's, transgenders, vrouwen, inclusief 'moslimvrouwen die proberen wat meer vrijheid te veroveren'. Ze waarschuwt ook tegen 'de sluipende zelfcensuur' op scholen waar leraren niet meer openlijk homoseksueel durven zijn en niet meer over de Holocaust kan worden gesproken. Zelfcensuur komt met name voor op de scholen waar de directies gevoelig zijn voor de 'klachten' van de ouders. Bijvoorbeeld over het voorlezen uit boeken als Harry Potter. Of als ouders willen dat alleen de evolutietheorie aandacht krijgt bij het behandelen van het ontstaan van de wereld. Of dat in lessen over seksualiteit homoseksualiteit niet mag worden benoemd. Dit zijn geen losse incidenten. Het is een structureel probleem dat scholen toegeven aan klagende ouders, dat ze meebuigen, om vooral niemand te kwetsen. En daarbij alle, maar dan ook alle eigen principes en tradities overboord gooien.

Hier komt de vraag naar voren: wat kan en mag de rol zijn van de ouders op de basisschool? Ouders kunnen om heel uiteenlopende redenen problemen hebben met de school van hun kind. Een goede relatie tussen school en de ouders van de leerlingen is belangrijk voor een goed en een veilig schoolklimaat. Goed contact met de ouders vergroot de betrokkenheid van de ouders met de school en is goed voor de ontwikkeling van de leerling. Als team van een basisschool is het daarom noodzakelijk hier energie in te steken. Een beleidsplan of 'ouderplan' met een uitwerking van een 'contract' kan een goede eerste stap zijn om te zorgen voor een voortgaande ontwikkeling naar een goed en een veilig klimaat. In dit plan staat beschreven welke rol ouders binnen de school hebben, hoe het contact met ouders kan worden verbeterd en welke activiteiten daar het beste bij aansluiten.

Engagementsverklaring

Het idee van 'contracten' is niet nieuw. In 2003 pleitte de toenmalige minister Maria van der Hoeven al voor dat idee, om te voorkomen dat de ouders hun problemen en klachten 'zomaar over de schutting van de school kieperen'. Het 'oudercontract' was in haar ogen een middel om elementaire zaken over, van, voor gedrag, kleding, bespreekbaar te maken en expliciete normen te stellen. Het zou over onderwerpen kunnen gaan als: geen petjes in de klas, niet je kinderen thuishouden omdat men eerder op vakantie wil, niet met de vuist verhaal komen halen omdat er een slecht cijfer behaald is, niet eisen dat bepaalde lesonderdelen wel of niet uitgevoerd mag worden... In Engeland is een schriftelijke overeenkomst al gewoon: de home-school agreement. Een kanttekening hierbij is dat men beter niet termen als 'contract' of 'overeenkomst' kan gebruiken, want die zijn te dwingend en juridisch niet mogelijk. In Vlaanderen gebruiken ze de geschiktere term 'engagementsverklaring' die duidelijk maakt waar het om moet gaan: een wederzijds engagement of commitment voor een goed en een veilig klimaat op school en thuis. Hier kan men ook eventueel gebruik maken van het woord convenant, wat een wederzijdse afspraak betekent tussen partijen om zich in te zetten voor een bepaald doel. Hoe brengt men het idee van een engagementsverklaring of een intentieverklaring ter sprake?

- Allereerst zullen alle geledingen van de school mee moeten doen. Samenwerking van ouders/verzorgers en leerlingen met school moet actieve betrokkenheid zijn. Want allen zijn verantwoordelijk voor het warme en veilige klimaat op school. Belangrijk is ook dat de engagementsverklaring of intentieverklaring wederzijds is, dat wil zeggen: ook de leerkrachten ondertekenen deze verklaring.

- Aan deze verklaring liggen drie waarden ten grondslag:

1. Vrijheid: Men kiest in alle vrijheid voor deze school.

2. Verantwoordelijkheid: De ouders/verzorgers kunnen er op vertrouwen dat de leerlingen op een juiste manier worden behandeld. De leerkrachten mogen er op vertrouwen dat de ouders/verzorgers hun afspraken nakomen. De leerlingen weten dat ze op een veilige school zitten; ze houden zich aan de regels. 3. Gelijkwaardigheid: De afspraken gelden voor iedereen, er zijn geen uitzonderingen.

Wanneer ze aan het begin van de samenwerking gemaakt worden, is er duidelijkheid. De opvoeding binnen de school en de opvoeding thuis kunnen meer op elkaar worden afgestemd. (Meer achtergrondinformatie is te vinden in <https://www.stichtingechelon.nl/boeken/> 'Verhalen die ertoe doen!' en 'Geestelijke Stromingen Geven').

- Wie wil nadenken over het opstellen van haalbare afspraken, kan voorbeelden vinden in de bijlage van 'Geestelijke Stromingen Geven'. Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar:

contact@stichtingechelon.nl

Met 'Inleiding Identiteit en Burgerschap' krijgt u meer zowel zicht op uw eigen ontwikkeling waar het gaat om identiteit en burgerschap, maar leert u ook hoe dit binnen een school vorm kan krijgen.

<https://www.stichtingechelon.nl/trainingen/cursus-burgerschap/>